
FOLKETINGET

Skatteudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 16. marts 2012

Referat af udvalgets studierejse til OECD, Paris, den 29.-31. januar 2012.

Der vedlægges referat udvalgets studierejse til OECD, Paris, den 29.-31. januar 2012.

Referatudkastet er bilagt power-pointpræsentationer, som blev anvendt af følgende oplægsholdere:

- Jørgen Elmeskov, OECD: "The Economic Situation in Europe: Loss of Welfare as a Consequence of Lower Taxation".
- Bert Brys, OECD: "Tax trends in OECD countries".
- Nils-Axel Braathen m.fl., OECD: "Energy Taxation and Green Growth: Current OECD Work".

Endvidere er vedlagt følgende baggrundsnotater til studierejsen udarbejdet af Skatteministeriet:

- Notat af 26. januar 2012 om "Skattepolitiske tendenser i OECD-landene".
- Notat af 26. januar 2012 om "Skatteudvalgets besøg hos OECD 29. – 31. januar 2012. Skadelig skattepraksis, skattekonkurrence og skatte-ly".
- Notat af 26. januar 2012 om "Den finansielle krise, vækst og finanspolitisk konsolidering".
- Notat af 12. januar 2012 om "Skat på finansielle transaktioner".

Med venlig hilsen

Liza Christensen,
udvalgssekretær

Referat af Skatteudvalgets studierejse til OECD i Paris den 29.-31. januar 2012

Deltagere:

Gitte Lillelund Bech (V), formand
Ole Birk Olesen (LA), næstformand
Thorsten Schack Pedersen (V)
Mads Rørvig (V)
Finn Thranum (V)
Hans Andersen (V)
Thomas Jensen (S)
Jacob Bjerregaard (S)
Dennis Flydtkjær (DF)
Hans Kristian Skibby (DF)
Karina Adsbøl (DF)
Nadeem Farooq (RV)

Fra sekretariatet deltog udvalgssekretær Jesper Thinghuus og udvalgssekretær Liza Christensen

Fra Skatteministeriet deltog skatteminister Thor Möger Pedersen og følgende embedsmænd:

Departementschef Peter Loft
Samfundsøkonomisk direktør Otto Brøns-Petersen
Fagdirektør Ivar Norland
Særlig rådgiver Martin Justesen
Særlig rådgiver Martin Madsen
Ministersekretær Anne Simonsen

Temaer for studierejsen:

Formålet med studierejsen til OECD i Paris var navnlig at få en orientering om følgende emner:

- Skattepolitiske tendenser i OECD landene
- Energibeskatning - Grønne afgifter
- Udfordringer i virksomhedsbeskatning, skadelig skattepraksis, skattekonkurrence og skattely
- Skat på finansielle transaktioner
- Økonomisk vækst, finanspolitisk konsolidering og udfordringer.

Temaerne blev belyst ved møder med OECD (Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling), jf. beskrivelsen nedenfor.

Der henvises endvidere til præsentationerne anvendt af oplægsholderne ved møderne og baggrundsnotater udarbejdet af Skatteministeriet til brug for møderne (vedlagt).

Oplæg og oplægsholdere ved møderne i OECD

OECD og OECD's arbejde

Møderne indledtes ved, at Poul Erik Dam Kristensen, ambassadør for den danske OECD-delegation, introducerede til OECD og OECD's arbejde, der inkluderer analyser, statistik og anbefalinger inden for det økonomiske og sociale område. Herunder redegjorde han for processen, der gælder for optagelse af nye lande i OECD og den nødvendige hensyntagen til vægtningen mellem EU-lande henholdsvis ikke EU-lande. De seneste lande, der er optaget i OECD, er Chile, Israel, Slovenien og Estland. Aktuelt er 34 lande medlem af OECD. En hovedbetragtning bag udvidelsen – og alternativt bag tæt samarbejde – er, at relevansen af OECD's arbejde og fælles standarder på en lang række områder hænger uløseligt sammen med, hvor stor en del af verdensøkonomien, man dækker. Ligesom det er i medlemmernes klare interesse, at man i store træk har ensartede konkurrencebetingelser i forhold til så mange lande som muligt. I forhold til fremtidige optagelseslande er det en central problemstilling, at de større lande kan komme til at miste interessen, hvis der er optaget for mange små lande.

Optagelsesprocessen i OECD består i hovedtræk af en omfattende gennemgang i mere end 20 af OECD's hovedkomitéer, hvor man afdækker, hvorledes kandidatlandets regler og standarder forholder sig til OECD's. Hvor kandidatlandet ikke lever op til OECD's "acquis", skal det tilpasse sin lovgivning eller praksis. Helst før optagelsen, men det sker jævnligt, at OECD accepterer en overgangsfase og senere ændring.

OECD indgår endvidere i regionale samarbejdsprogrammer med lande som bl.a. Kina og Indien, ligesom OECD i øvrigt samarbejder med omverdenen via G20.

OECD afgiver jævnligt såkaldte Peer Review rapporter, hvor andre OECD-lande gennemgår et andet OECD-medlemslands politik). Poul Erik Dam oplyste, at OECD sidste år i en sådan Peer Review havde givet Danmark topkarakter på udviklingsbistandsområdet, herunder Danmarks civilsamfundsstrategi. Det blev påpeget, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis Danmark bliver bedre til at udbrede vores udviklingspolitik og -praksis til andre lande.

Derudover henviste Poul Erik Dam til OECDs nylige rapport "OECD Economic Surveys, januar 2012, der indeholder en gennemgang af dansk økonomi. Hovedbudskabet er, at dansk økonomi klarer sig rimeligt, men at der ikke er udsigt til den store vækst de kommende år. OECD anbefaler Danmark refor-

mer på flere områder, herunder en skattereform, der lemper skatten på arbejde.

Den økonomiske situation i Europa – lavere skat og velfærdstab

Jørgen Elmeskov, Deputy Chief Economist, indledte med en gennemgang af udviklingen i og størrelsen af den offentlige gæld blandt OECD-landene.

Den samlede offentlige gæld er steget i Danmark som i andre lande. Danmark ligger dog nogenlunde fornuftigt, men der er fortsat behov for finanspolitiske stramninger. Da Danmark i forvejen har en bred skattebase er der en udfordring i at finde nye strammingsmuligheder.

Jørgen Elmeskov nævnte, at fordelingspolitik kan udmøntes via a) skattesystemet eller b) et transfereringssystem, og påpegede, at man skal være forsigtig med at fokusere alene på skattesystemet, idet der er flere muligheder via transfereringssystemet.

I forhold til en kommende skattereform påpegede han, at stramninger af selskabsbeskatningen og den personlig indkomstbeskatning vil være mest skadelig for den økonomiske vækst, og at den mindst skadelige effekt for væksten opnås ved øget skat på fast ejendom og forbrugsskatter, der "reparerer på markedsfejl" (f.eks. grønne afgifter).

Da Danmark ligger i førerfeltet for så vidt angår grønne afgifter, bør der udvises varsomhed med yderligere afgiftsskærper inden for dette område.

På ejendomsskatteområdet ligger Danmark niveaumæssigt tæt på OECD-gennemsnittet, og der kan som udgangspunkt være grobund for stramninger, jf. også at beskatningen af fast ejendom i forhold til beskatningen af andre aktiviteter er lav. Tidspunktet er – i forhold til boligprisernes lave niveau og presset på arbejdsmarkedet – dog ikke ideelt, og eventuelle stramninger bør i givet fald indføres for ikke at ramme markedet for hårdt. Jørgen Elmeskov påpegede, at selve det danske system på ejendomsområdet er velfungerende, herunder blev den løbende opdatering af ejendomsvurderingerne fremhævet.

I forhold til problemstillingen mellem niveauet for selskabsskat og skattekonkurrence nævnte Jørgen Elmeskov, at man må sondre mellem faktorer af betydning for, hvor et selskab placerer sit overskud, og faktorer af betydning for hvor et selskab ligger sin aktivitet. Hans synspunkt var, at der er mange andre vigtige faktorer end selskabsskattesatsen i forhold til et selskabs valg af, hvor dette placerer sin aktivitet. En virksomhed vil også lægge stor vægt på forhold som f.eks. en velfungerende skatteadministration, hvor det er muligt at få en hurtig afklaring på skattespørgsmål, når man har brug for det.

Vedrørende moms nævnte Jørgen Elmeskov, at da momsen i Danmark generelt er både høj og bred, er der næppe mange muligheder for skærper.

Der er dog enkelte områder som i dag ikke er pålagt moms – bl.a. aviser og den finansielle sektor.

Skattepolitiske tendenser i OECD landene

Bert Brys, Senior Tax Economist, Tax Policy Analysis, indledte med at nævne de mange og store problemer landene generelt står overfor, og de udfordringer det medfører for skattepolitikken, bl.a.: den økonomiske krise, budgetunderskud, høj arbejdsløshed, mange ældre, stigende indkomstforskelle i mange lande, klimaforandringer/miljøhensyn, globaliseringen.

For så vidt angår størrelsen af budgetunderskuddene er der store forskelle blandt OECD-landene. Danmarks budgetunderskud ligger i disse år relativt højt (5 pct. af BNP i 2012 og 3 pct. af BNP i 2013), men generelt har Danmark ellers ligget pænt.

Danmark har i mange år ligget lavt i forhold til arbejdsløshedsprocent, men satsen er som i de fleste lande nu stigende og ligger aktuelt på ca. 7 pct. Mange lande har dog en væsentlig højere arbejdsløshedsprocent.

I forhold til Gini-koefficienten (et mål for graden af ulighed i indkomstfordelingen) er tendensen en stigende ulighed i de fleste OECD-lande – herunder også i Danmark. Danmark ligger dog generelt lavt i forhold til ulighed i indkomstfordelingen sammenlignet med de øvrige lande. Bert Brys nævnte, at mange lande har gennemført reformer, der har været gode for vækst og beskæftigelse, men som har medført større social ulighed.

Beskatningsmæssigt (i pct. af BNP) ligger Danmark højest sammenlignet med de øvrige lande. Skattebyrden på lønindkomst har dog i Danmark – såvel som øvrige OECD-lande) været faldende i perioden 2000-2010. Tallene viser også, at beskatningssatsen for lavindkomstgrupper er lav i Danmark (sammenlignet med OECD-gennemsnittet), og i øvrigt at beskatningssatsen stiger i takt med, at indkomsten stiger.

I forhold til selskabsbeskatning er det generelle billede, at de store økonomier har højere selskabsskattesats end de mindre. I 2011 udgjorde den gennemsnitlige sats 32,8 pct. for de store økonomier (USA, Japan, Tyskland, UK, Italien og Frankrig). For de mellemstore økonomier (bl.a. Canada, Spanien, Korea, Østrig og Holland) 27,8 pct. og for de små økonomier (bl.a. Danmark, Belgien, Estland, Polen, Irland, Luxemborg og Sverige) 22,8 pct. Den samlede gennemsnitlige sats er på 25,5 pct. (2011).

Der er en tendens til, at provenuerne fra selskabsskatten ikke mindskes, selv om satserne sættes ned. Om man bør sænke selskabsskattesatserne yderligere i lande, som ligger på gennemsnitlige satser afhænger meget af finansieringsmuligheder/-valg. Når man taler selskabsskattesatser, må man nødvendigvis også inddrage beskatningen af investorer, og her ligger Danmark højt i

forhold til mange andre lande (56 pct. i udbyttebeskatning, hvor OECD-gennemsnittet er på 41 pct. i 2011).

På momsområdet ligger Danmark også højt med sin 25 pct., men der er mulighed for at gøre basen bredere ved at se på nogle af de gældende undtagelser. Højest ligger New Zealand.

Energibeskatning - Grønne afgifter

Under dette punkt deltog følgende oplægsholdere: Nils-Axel Braathen, Principal Administrator, Environment and Economy Integration Division, Virginie Marchal, Economist/Policy Analyst, Biodiversity, Rob Delink, Principal Administrator, Environment Directorate, James Greene, Senior Tax Economist, Jagoda Sumika, Trade Policy Analyst, Agriculture Directorate, Heymi Bahar, Trade policy Analyst

Udfordringen for grøn vækst er, at drivhusgasserne i atmosfæren øges og ved uændret adfærd vil blive fordoblet frem til 2050. Det skyldes ikke mindst væksten i de såkaldte BRIC lande (Brasilien, Rusland, Indien og Kina). Samtidig mindskes biodiversiteten, og der er et stigende pres på rent drikkevand mange steder i verden.

OECD har gennem de seneste år udgivet flere rapporter og analyser under temaet "Green Growth Strategy", hvor udfordringerne for grøn vækst bliver behandlet. Rapporter, pressemeddelelser m.v. om temaet kan læses på hjemmesiden oecd.org/greengrowth.

Trods de senere års politiske fokus på CO2 udledning har en OECD undersøgelse af beskatningen af fossile brændstoffer i medlemslandene vist, at der de seneste år er vedtaget omkring 250 tiltag, der tilgodeser produktion eller forbrug af fossile brændstoffer.

Om grønne skatter - eller miljøskatter - gælder, at de prissætter aktiviteter eller handlinger, som markedet ikke selv indregner med, med det formål at fremme en bestemt adfærd. Generelt mente oplægsholderne, at man bør foretage grundigere analyser af grønne skatters fordelingsmæssige og konkurrencemæssige konsekvenser. I mange lande er det desuden en udfordring, hvordan man kommunikerer nødvendigheden af miljøskatter. Det er imidlertid særdeles vigtigt, hvis man som politiker vil opnå accept af denne type beskatning hos befolkningerne.

Danmark har som nævnt et højt provenu fra miljørelaterede skatter/afgifter sammenlignet med andre lande og ligger højest blandt alle OECD lande, når det gælder miljøskatters andel af BNP. Det skyldes især den høje køretøjsbeskatning og ikke så meget energipriserne i Danmark.

Skat på finansielle transaktioner

Stephen Matthews, Chief Economist/head, Tax Policy, gav en introduktion til den økonomiske krise og kom herunder ind på faktorer af betydning for krisens opståen og udvikling, herunder den finansielle sektors rolle.

Stephen Matthews gennemgik nogle af de overvejelser og argumenter m.v., der indgår i den aktuelle debat i EU om en skat på finansielle transaktioner.

Sammenfattende har OECD ikke nogen klar holdning til skat på finansielle transaktioner eller hvilken beskatningsmodel, der i givet fald er bedst.

Den finansielle krise, vækst og finanspolitisk konsolidering.

Stephen Matthews, Chief Economist/head, Tax Policy, og Asa Johansson, Senior Economist, Structural Policy Analysis gav oplæg om den fremtidige økonomisk vækst og betydningen af skattepolitik og finanspolitisk konsolidering.

Det blev bl.a. pointeret, at skattepolitik kan influere på strukturel arbejdsløshed, arbejdsmarkedsdeltagelse og gennemsnitlig arbejdstid. Det blev fremhævet, at Danmark har høj grad af arbejdsmarkedsdeltagelse, men lav gennemsnitlig arbejdstid i forhold til øvrige OECD-lande, USA og Japan.

En af de vigtigste udfordringer er de kommende års store ændringer i befolkningssammensætningen med en stadig stigende ældreandel. På lang sigt er øget produktivitet nøglen til at få BNP til at stige, og det vil med den ændrede befolkningssammensætning navnlig stille skærpede krav til uddannelse af befolkningen.

Allerede nu ses en tendens til stigende uddannelse, og især Korea har gjort sig bemærket ved en fordobling af det antal år, der gennemsnitligt bruges på uddannelse.

Det gælder om at skabe mindst mulige forvridninger, når skatteinstrumenter tages i brug i forbindelse med nødvendige finanspolitiske konsolideringer. Nødvendige stramninger skal ifølge OECD primært ske inden for forbrugsskatter og skatter på fast ejendom. Beskatningen af mobile beskatningsobjekter (f.eks. kapital, arbejdskraft og visse virksomhedstyper) er mindre velegnede. Det er vigtigt, at stramninger ikke virker hindrende på langsigtede investeringer i kapital og arbejdskraft eller andre vigtige vækstforudsætninger såsom innovation og iværksætteri.